

Autot valitaan ostohetkellä senhetkisten ja ennakoitujen kuljetustarpeiden mukaan. Auton sisätilan täytyy olla sellainen, että kaikki perheenjäsenet – lemmikkieläimet mukaanluettuna – mahtuvat mukavasti kyytiin. Lisäksi autolla täytyy pystyä kuljettamaan koko perheen matkatavarat, harrastusvälineet ja mahdollisesti työkäytössä tarvittavat tarvikkeet tai työkalut. Tämän lisäksi olisi hyvä, mikäli autolla pystyttäisiin kuljettamaan satunnaisesti normaalia käyttöä enemmän tavaraa tai mitoitukseltaan poikkeavia esineitä. Isolla tavaratilalla varustetujen ns. farmari- tai tila-autojen suosio onkin kasvanut tasaisesti. Silti tavaraa kuljetetaan enemmän ja enemmän myös tavarankuljetustelineillä tai peräkärryillä. Tämän mahdollistavat kehittyneet tavarankuljetustelineet ja -laatikot.

Tavarankuljetuksessa tulee kuitenkin huomioida monia seikkoja. Liikenneturvallisuus, oikeiden ja hyväksytyjen kuljetusvarusteiden käyttö, sekä oikea kuormaus ovat asioita joihin autojen ja kuljetusvarusteiden valmistajat sekä myöskin lain laatija ovat kiinnittäneet kasvavaa huomiota.

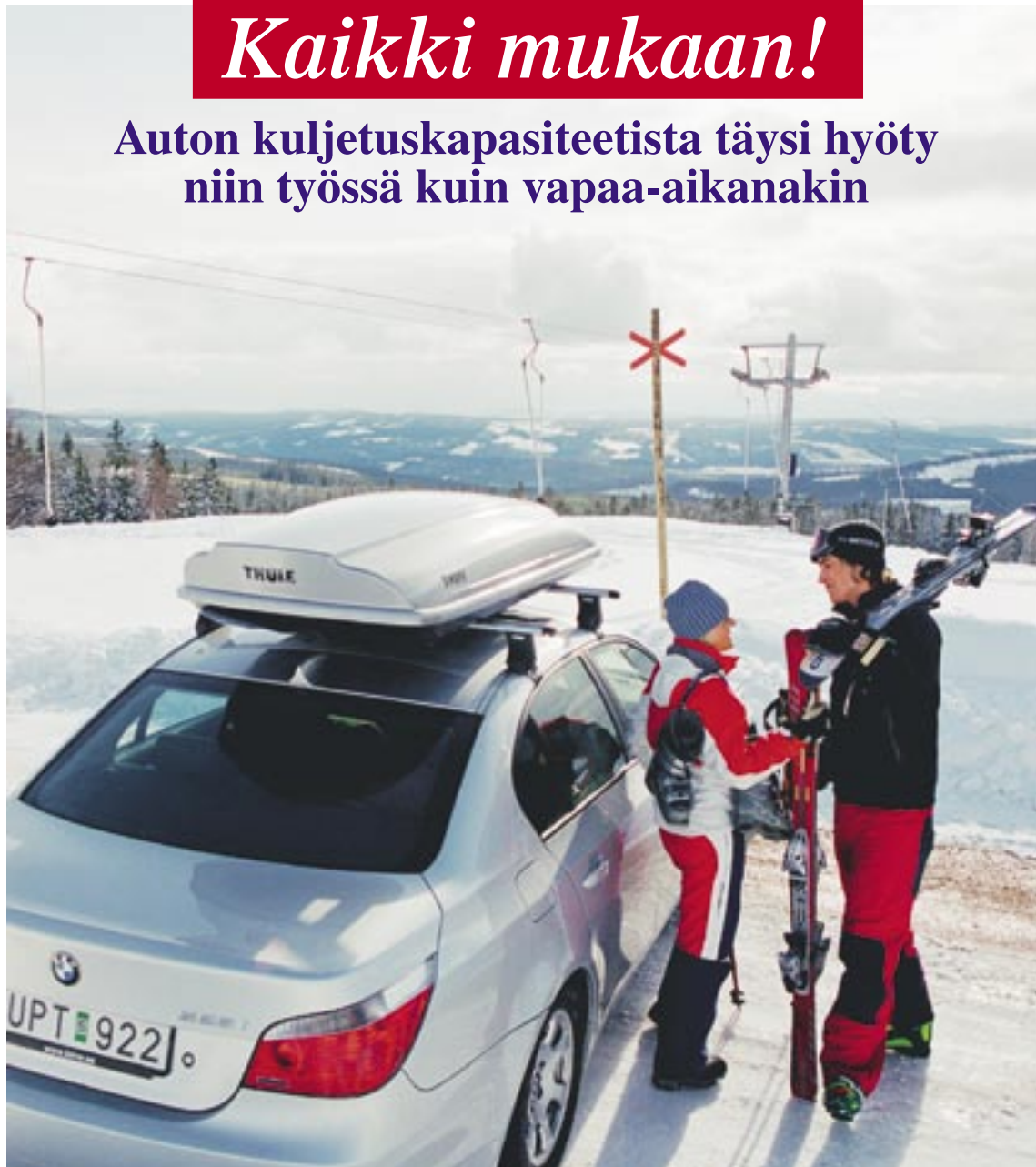
Voiko kaikkiin autoihin asentaa kattotelineen?

Ennen vanhaan autot oli varustettu katon reunossa sijaitsevilla vesikouruilla joihin kattotelineet oli kätevä kiinnittää. Nykyisin auton kori on kokonaisuus jossa ei esimerkiksi ole aina selkeästi määriteltävää kattoa – on vain korin yläosa. Siitä huolimatta lähes kaikkiin autoihin on nykyisin asennettavissa tavaroiden kuljetusteline. Useimmiten se on yksilöllisesti juuri kyseiseen automalliin suunniteltu. Suunnittelu tapahtuu yleisesti autotehtaan ja telinevalmistajan yhteistyönä.

Useissa autoissa on korissa kiinteänä jo valmiit kattotelineiden kiinnityspisteet, joihin tyyppikohtainen teline kiinnitetään joko pulteilla, tai yhä useammassa tapauksessa pikakiinnityssalvoilla. Näissä autoissa ei muita, kuin juuri kyseisiin pisteisiin kiinnitettäviä telineitä, voida luonnollisesti käyttää. Suuren, erikoistuneiden valmistajien valikoimasta löytyy oikea teline lähes kaikkiin autoihin. Varjopuolena käyttäjän kannalta telineiden tyyppikohtisuus merkitsee sitä, että autoa vaihdettaessa hyvin harvoin vanha teline on suoraan käyttökelpoinen uuden auton katolla. Tähän valmistajat ovat kehittäneet tyyppikohtaiset jalkasarjat, joiden avulla telineitä ei kokonaan tarvitse vaihtaa – riittää kun käytetään uuden automallin vaatimia kiinnitysjalkoja.

Miten kattokaiteet vaikuttavat telineen valintaan?

Yhä useammin autoissa on koriin integroituna ns. kattokaiteet. Ne eivät läheskään aina ole alunperin tarkoitettu tavaroiden kuljetustelineiden kannattimiksi, vaan ne ovat osa korin jäykistämiskonstruktiota. Hyvin usein ne kuitenkin soveltuvat varsinkin hyvin kattotelineen kiinnityspisteiksi. Usein kyseiset kaiteet eivät nykyisin ole poikkileikkauspinnaltaan pyöreän putken muotoisia, vaan niiden profiili saattaa olla esimerkiksi ovaalin tai pyöreäkulumaisen kolmion muotoinen. Joissakin tapauksissa kaiteet ovat hyvin massiivisia – lähes ranteen paksuisia. Tämä asettaa ongelmia perinteisten, ruuvikiristeisten tavaratelineiden kiinnittämiseksi.

Kaikki mukaan!

Auton kuljetuskapasiteetista täysi hyöty niin työssä kuin vapaa-aikanakin

Esimerkiksi alan suurin valmistaja, ruotsalainen Thule on ratkaissut tämän ongelman kehittämällä telineisiinsä eräaksi kiinnitysvaihtoehtoksi eräänlaisen teräspannan, joka kiristyy kattokaiteen ympärille sen muodosta riippumatta.

Lähes jokaiseen autoon voidaan asentaa kattoteline. Muutamien uusien, muotoilultaan perinteistä poikkeavien automallien kohdalla sopivaa telineen kiinnitysratkaisua voidaan joutua odottamaan joskus joitakin kuukausia.

Mitä auton katolla voi kuljettaa?

Auton katolla kuljetettavan kuorman paino on nykyisin määriteltävä autotyyppikohtaisesti ja se on mainittu auton rekisterioitteessa. Joissakin erikoistapauksissa kyseinen paino saattaa olla niin pieni, että telineiden oma paino vie kuljetuskapasiteetista suuren osan. Tällaiset kattorakenteet eivät ole suunniteltu kattokuormia varten. Suurimmassa osassa autoja kyseinen kattokuorman raja on kuitenkin useita kymmeniä kiloja. Vaikka kuljetusteline itse painaa muutamia kiloja ja mahdollisesti telineen yhteydessä käytettävä kuljetuslaatikko noin kymmenen kiloa, jää auton katolla kuljetettavan hyötykuorman määräksi usein vielä 50 – 100 kg.

Katolla ei saa kuljettaa auton äärimittoja ylittäviä esineitä. Rajoitus koskee sekä auton leveyttä, että pituutta. Useimmiten kuormaamisen rajat on kuitenkin parasta määritellä tervettä järjellä käyttäen.

Katolla kuljetettavia esineitä voivat olla esimerkiksi talviset liikuntavälineet, kuten sukset, lumilaudat, kelkat ja pulkat tai vesiliikuntavälineet, kuten esimerkiksi kanoottit, laine- ja purjelaudat, vesisukset jne. Polkupyöriä voidaan kuljettaa joko auton takana tai katolla. Erilaisia autoja ja käyttötarpeita varten on runsaasti vaihtoehtoja.

Oman lukunsa muodostavat erilaiset työvälineet, jotka niinkään

kulkevat mukavasti auton katolla. Esimerkiksi polttomoottorikäyttöisiä raivaus- ja moottorisahoja tai leikkureita katolla kuljettaessa ei poltto- ja voiteluaineiden haju kulkeudu auton sisätiloihin.

Vaikka kuljetuslaatikoita kutsutaan yleisessä kielenkäytössä vieläkin usein "suksibokseiksi", voidaan niissä kuljettaa melkein mitä tahansa painonsa ja ulkomitojensa mukaan laatikkoon sopivaa tavaraa. Oikein valitut laatikot soveltuvat mitä moninaisimpiin kuljetustarpeisiin vuoden ympäri. Esimerkiksi metsästäjät ovat huomanneet, että kaadettu pienriista kulkee mukavasti viileässä laatikossa katolla ja kuljetuksen jälkeen laatikko voidaan kätevästi pestä puhtaaksi. Aseet kulkevat samassa laatikossa.

Korkealaatuiset kuljetuslaatikot ovat vesitiiviitä ja lukoilla varustettuja. Vaikkapa silitetty juhlapuku voidaan kuljettaa kuljetuslaatikossa turvallisesti ja jättää vaikkapa hotellin parkkipaikalle yöksi.

Mitä kuormauksessa on huomioitava?

Kuten edellä mainittiin, on huolehdittava siitä, että auton valmistajan ilmoittamaa kattokuorman painorajoitusta ei ylitetä. Samoin on muistettava kuorman äärimittoja koskevat määräykset.

Suhteellisen pienikin kattokuorma vaikuttaa auton ajettavuuteen ja ajo-ominaisuuksiin yllättävän paljon etenkin ääriolosuhteissa. Kattotelineellä kuljetettavat esineet voivat muuttaa auton aerodynamiikkaa yllättävästi kuorman painosta riippumatta. Kuljetuslaatikoiden suunnittelussa on pyritty minimoimaan ns. purjepinnan lisäyksen vaikutus auton ominaisuuksiin. Silti auton katon ja kuljetuslaatikon väliin jäävä ilmatila, laatikon muotoilu ja sen sijointi katolla vaikuttavat vääjäämättä auton ajettavuuteen varsinkin suurilla nopeuksilla. Usein jo moottoreiden suurimmat sallitut

ajonopeudet edustavat ehdotonta huippunopeutta kattokuorman kanssa ajettaessa.

Kaikkein tärkeintä on luonnollisesti huolehtia kunnollisesta kuorman kiinnityksestä. Katolta vaikkapa hätäjarrutuksessa irtoava pienikin esine voi aiheuttaa arvaamatonta tuhoa.

Ovatko kaikki telineet ja kuljetuslaatikot turvallisia?

Kaikki Suomessa myytävät kattotelineet ja kuljetuslaatikot täyttävät voimassa olevat turvallisuusmääräykset. Todennäköisesti vielä kuluvaan vuoteen aikana astuu voimaan uusi tavarankuljetuslaitteita koskeva normisto, jossa kiinnitetään huomiota telineiden ja laatikoiden ominaisuuksiin erityisesti mahdollisissa liikenneonnettomuuksissa. Tätä City-Crash -termillä tunnettua turvallisuusnormistoa ovat suurimmat valmistajat soveltaneet uusissa tuotteissaan jo ennen lain voimaantuloa.

Mahdolliset turvallisuusriskit syntyvät käytännössä vain väärän kuormauksen tai huolimattoman kiinnityksen takia.

Onko telineissä ja boxeissa laatueroja?

Kuten kaikissa teollisissa kulutus-tavaroissa, on kattotelineissä ja kuljetuslaatikoissa eroja. Erot liittyvät raaka-aineisiin ja valmistusmetodeihin. Hinta ja laatu kulkevat tässäkin tapauksessa käsi kädessä. Laatuero merkitsevät useimmissa tapauksissa eroja käyttömukavuudessa. Korkealaatuinen kattoteline on asennettavissa auton katolle muutamassa minuutissa ilman työkaluja ja sama koskee kuljetuslaatikoita. Telineiden lukot ja laatikoiden avausmekanismi on eroja. Halvimpien boxien runkomateriaali on ohutta, mikä aiheuttaa suurissa nopeuksissa ääntä ja tiiviyden heikkenemistä, kiinnityskohtien säätömahdollisuus on vähäisempää jne.

Miksi niin monenlaisia kuljetuslaatikoita?

Kuljetuslaatikot valitaan ennen kaikkea kahden tekijän perusteella; ulkoonäön ja kuljetustarpeen. Boxin tulee istua hyvin auton katolla ja sopia auton sivuprofiiliin. Myös boxin värin halutaan useimmiten sopivan auton yleisväritykseen. Materiaaleissakin on eroja – nimenomaan aineiden paksuudessa. Painavat lasikuitulaatikot ovat pikkuhiljaa kokonaan poistumassa markkinoilta.

Kuten edellä on käynyt ilmi, voidaan kuljetuslaatikoissa kuljettaa mitä erilaisimpia esineitä ja tavaroita. Niinpä boxeja on saatavana eri kokoisina. Pituus, leveys ja tilavuus ovat määrääviä. Leveydet vahtelevat

Thulen uusimmissa Spirit-bokseissa on uusi pikakiinnitysmenetelmä, joka kiristyy kaikenmuotoisiin telineen tankoihin.

Thulen ratkaisu kattokaidekiinnitykseen soveltuu kaikenmuotoisiin ja hyvin paksuihin kattokaiteisiin.

noin 50 cm ja 90 cm välillä. Pituudet puolestaan yli kaksi metriä pitkistä murtomaa- tai mäkisiksi tarkoitettuista laatikoista runsaan metrin mittaisiin ns. camping -boxeihin. Siis jokaiselle jotakin.

Vain mielikuvitus rajana

Kuljetustelineitä on kehitetty mitä moninaisimpiin tarpeisiin. Esim Thulen valikoimista löytyy lähes kymmenkunta erilaista polkupyörien kuljetukseen suunniteltua telineä. Omat, varta vasten näitä esineitä varten suunnitellut telineet ovat saatavissa mm. eri tyyppisille suksille, lumilaudoille, kanooteille ja jopa virvelivälineille. Osa näistä erikoistelineistä on tavanomaisen taakkatelineen lisävarusteita.

Mistä telineitä ja boxeja kannattaa ostaa?

Parasnäiden lisävarusteiden valinta- ja ostopaikka on suuri varaosien ja autotarvikkeiden erikoisliike, jota esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on puolenkymmentä. Merkiliikkeet pitävät saatavilla yleensä suppeampaa valikoimaa. Hankkimalla tunnetun valmistajan telineen, voi siihen varminnalla usalla jatkossa myös lisävarusteita ja varaosia. Kuljetuslaatikoissa kannattaa niinkään turvautua tunnettuihin merkkeihin. Isona esineenä boxin hankinta esimerkiksi verkkokaupasta on usein ongelmallista puhumattakaan mahdollisten reklamaatioiden, vaihdon tms. tullessa ajankohtaiseksi.

Mistä saa lisätietoja?

Verkkosivuilta löytyy runsaasti tietoa myös autojen kuljetusjärjestelmistä. Alan suurimmalla valmistajalla, ruotsalaisella Thulella on sivusto myöskin selvällä suomen kielellä. Sivut löytyvät osoitteesta www.thule.com. Toinen merkittävä valmistaja on niinkään ruotsalainen Mont Blanc, jonka sivut löytyvät osoitteesta www.montblanc.se.